

— Hvat heldur tú um at bygt verður á Vágsbø og hvat skal byggjast

Haldor Holm, bakari:
— Mær dámar ikki at bygt verður á Vágsbø. Min motovering er at vit sum búgva her missa útsýnið. Tá skaldið Bernhard Brim, sáli yrkti:

„Tað er vakurt í Klaksvík á kvøldi, tá sólin um Nestindar fer“, stóð hann í koks-vindeyganum hjá mær, og tað er hetta eg fari at missa.

Eli Nolsoe, tingmaður:

— Mær dámar væl at bygt verður á Vágsbø. Tað er rætt at vit byggja har, tí harvið sleppa vit av við gjøsturin og samstundis fáa vit ein miðdepil. Sjálvandi skal Vágsbø verða eitt miðstaðarokki, sum umfatar bæði almennar bygningar, skrivstovur, krambúðir, gistingarhús o.t.

Sosialistarnir: burtur við »daddu-stat-inum«

sjónarmið

Anker Randsholt, politiskur-búskaparligur eygleiðari í Fraklandi

Nu bliver det virkelig spændende at følge udviklingen i Frankrig. For hvad den socialistisk-kommunistiske regering i den sidste tid har startet, rummer langt større perspektiver end selve valget af Francois Mitterrand til præsident sidste år.

Her fortsatte præsidenten og regeringen jo i virkeligheden blot den kendte march ad trådte stier: Når staten øger udgifterne og øger underskuddet, vil der komme gang i økonomien, arbejdsløsheden vil forsvinde osv. Sagde man!

Resultatet blev: undergravning af økonomien, devaluering m.v.

Stillet overfor den kommende »afgrunde«, der ville have ført til fiasko for det nye socialistiske eksperiment, besluttede præsidenten og en gruppe centralt placerede ministre i regeringen at starte, hvad man i dag med et lille smil kalder N. E. F. Det står for »ny fransk økonomi«, — med allusion til N. E. P., der fulgte efter oktober-revolutionen i Sovjetunionen, hvor det også havde vist sig, at visse tåge-teorier ikke passede for virkeligheden.

Et af hovedelementerne i N. E. F. er et brud med det, der i det socialistiske ugetidsskrift, »Le Nouvel Observateur«, kaldes »socialstatisme«, — hvilket i den givne forbindelse kan oversættes med »socialomsorgs-staten«.

I et interview med tidsskriftet afviser beskæftigelsesministeren, Jean Le Garrec, således tanken om, at staten skal have ansvaret for en række arbejds- og andre forhold, der burde ordnes direkte af de implicerede parter:

»Det har undret mig«, siger han, »at se hvordan fagforeninger og arbejdsgivere kaster ansvar over på staten. For her siger jeg nej!... Når der er et problem, henvender man sig til »barnepigestat«.

Når der synes, henvender man sig til »opsyns-staten«. Hvorefter alle kritiserer både »barnepigestat« og »opsyns-staten«. Det må holde op. Jeg siger til alle fag- og erhvervsorganisationer: Hver især må tage sit ansvar!... Ellers ender det med at man må sætte en politibetjent bag hver borger«.

Samme holdning konstateres hos den nye socialminister, Pierre Bérégovoy. Staten vil ikke blot rykke ud med flere penge til arbejdsløshedsordningen. Der skal spares, og derfor er fagforeningerne og arbejdsgiverne nu sat til sammen at finde ud af, hvor besparelser kan finde sted. Arbejdsgiverne vil spare 18 milliarder francs, én fagforeningsgruppe kan gå med til 10 milliarder, den anden til 7. Nu skal de finde et kompromis.

Mere opsigtsvækkende er det imidlertid at socialministeren har vovet at sætte hånden på noget, som ingen borgerlig regering har turdet røre af frygt for oppositionens og fagforeningernes reaktion: sygesektoren og især hospitalssystemet.

Der indføres f.eks. forplejningsafgift (25 kr. daglig) ved længere hospitalsindlæggelser. Og der foretages en stram budgetlægning for at gøre ende på en situation, der af Le Nouvel Observateur beskrives således:

»Misbrug af sygeorlov, der aldrig påtåles, koster sundhedstjenesten hundreder af millioner. For at retfærdiggøre overfloden af personale tøver visse administrationer end ikke med at opmuntre til »sygeorlov«.

Det socialistiske tidsskrift sammenligner sygeordningen med Voltaires fabeldyr, der opøder sig selv: Det offentlige hospitalsudgifter er således steget med 24 pst. på et år. Indtil nu har dette »superspild« fået lov at passere under en vis »tavs-hedens sammensværgelse«. Nu

er det slut.

Og bladet bemærker: »Måske var det nødvendigt at være socialist for at få mod til at gøre ende på velfærdsstatens misbrug i Frankrig«.

Der skulle sikkert også en socialistisk undervisningsminister til at foreslå følgende ordning til klaring af flere studenter ved universiteterne: en forlængelse af undervisningstiden for hver enkelt underviser fra 25 til 32 uger, eller 24 pst.

Le Nouvel Observateur, der bringer oplysningerne, giver her følgende kommentar:

»For Alain Savary (undervisningsministeren) er det virkelig et held at sidde i en regering af venstre-partier. Kan man blot et sekund forestille sig, at hans borgerlige forgænger havde udsendt et cirkulære af samme kaliber midt i ferietiden? Universiteterne havde stået i brand. Man var slet ikke kommet i gang med arbejdet«.

Samme tendens til at trodse vanetænkning gør sig gældende på den generelle økonomiske politiksområde.

Her har regeringen i første omgang gennemført løn-, pris- og avancementstop for fire måneder, sammen med 1 procents forhøjelse af momsen for at skaffe kapital til de nationaliserede industrier.

Det er fulgt op af en ophævelse af den automatiske dyrtidsregulering, og der er gennemført et særligt »solidaritetsbidrag« for alle offentligt ansatte, der — fra deres sikre stillinger — på denne måde kommer til at bidrage til dem, der ikke har samme sikkerhed og er ramt af arbejdsløshed.

Dertil kommer, at de lige givne løntilbud til offentligt ansatte er holdt meget stramt, — købekraften opretholdes ikke, og arbejdsministeren har henstillet til private arbejdsgivere om også at se

til, at der ikke bliver for stor forskel.

Og nu sidst har finansministeren bekendtgjort, at den forhøjelse af mindstelønningerne, der var lovet pr. 1. november, foreløbig er udskudt til 1. december. Og der vil da heller ikke blive tale om den lovede forhøjelse på 4 pct., men noget mindre. Der regnes med 3 pct.

Naturligvis protesterer fagforeningerne, og der bliver strejket en dag eller to i den offentlige sektor. Men finansministeren fortsætter ufortrødent med sit: »Man kan ikke fordele mere, end man producerer«.

En ledende industrimand, der for nylig mødte ministeren, bemærkede da også med et lille ironisk smil: »Selv Raymond Barre (den tidligere borgerlige statsminister) havde ikke turdet gøre noget lignende. Han ville have været alt for bange for tilbageslaget«.

Hvortil Delors svarede: »Man må have mod til at gøre sig upopulær«.

Men på længere sigt er dette jo ikke formålet med den nye politik. Skiftet fra hovedvægt på produktionspolitik er udelukkende taget for at sikre grundlaget for en fremtidig udvikling i socialistisk retning. Var vendingen på de 180 grader ikke foretaget, ville økonomien have lidt skibbrud — og det socialistiske eksperiment med den.

I betragtning af at rækkefølgen: først produktion — så forbrug, hører til en af de få helt konkrete anvisninger, som Marx har givet for indretningen af økonomien i et socialistisk samfund, er det besynderligt, at så mange socialistiske stadig viser sig genstridige over for tanken, og kun bøjer sig for kendsgerningerne efter dyrekøbte erfaringer.

Men måske kan Frankrigs eksempel tjene til lære for andre!

I konservativa franska dagbladet Le Monde hefur tekningar Plantu gjort hessa satirisku tekeningina av franska arbeidaranum, sum roynir belti við tí socialistisku rösini, í samband við tann nýggja búskaparluga politikkinn

Bussleiðin og kavaketur

Meðan privatir bileigara skóddu seg við pikadekkum og ketum mánadagin og mánakvöldið, bíðaði

Bussleiðin í Havn til týsmorgunin — kl. nýggju. Tá fólk skuldu til arbeiðis, og tá tey — hóast alt —

lita á bussarnar, skuldu teir at hava ketur undir! Hvørjum líkast tað, tá veðurvánirnar hava sagt frá kava? Og er tað for-svarligt? Nú mátti Buss-

leiðin verið komin yvir »føðitruppuleikarnar«.

Ein sum ikki kom til arbeiðsplássid